

SŁOWO

Wilno, Wtorek 16-go lutego 1926 r.

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
GLEBOKIE — ul. Zamkowa 80
GRODNO — Plac Batorego 8
KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemiaków
LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
NOWOŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
POSTAWY — ul. Rynek 19
STOLPCE — ul. Piłsudskiego 9
ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 28
ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24

PRENUMERATA miesięczna z dostawą do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. sagranicę 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedaży detalicznej cena pojedynczego nr-ru 15 groszy, Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

CENA OGŁOSZENIA: Wiersz milimetryowy jednosłowny na stronie 2-ej i 3-ej 30 gr. za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub naśladowa 40 gr. W n-cz świąteczny oraz z prowincji o 25 proc. drożej

Ryga, 14 lutego

Do walki z korupcją poselską.

Dnia 9-go lutego zaszedł w życiu politycznym Litwy ważny wypadek: na posiedzeniu Sejmu, 39 głosami przeciwko 36, na stanowisko marszałka Sejmu, przeszła kandydatura przedstawiciela opozycji, członka frakcji ludowej, dr. Staugajtis.

Szeroko rozpisyją się o tem pisma litewskie, zarówno opozycyjne, w danym wypadku zwycięskie, jak też rządowe. «Idische Stimme», organ opozycyjny mniejszości żydowskiej na Litwie, widzi w tem zapowiedź upadku dotychczasowych, zangrenowanych, rządów chrześcijańskiej-demokratycznej, która samowolą swego postępowania zaczyna poważnie dokucać. Trzy głosy, które niespodziewanie zawazyły na obiorze p. Staugajtis na marszałka sejmiku, pochodzą od grupy Wilimasa, która przed niedawnym odpadła od bloku chrześ-dem.—Opozycja w Kownie pocyna brać górę, a skutki są już widoczne.

Na piątkowym posiedzeniu sejmiku, w dniu 12 b.m. tenże sam Staugajtis, opierając się na statut sejmiku, stawia na porządek dzienny projekt ustawy, znoszącej dotychczasowy stan wojenny na Litwie, który trwa od czasu niepodległości. Referuje dr. Grinius ze stronnictwa ludowego.—Wniosek wywołuje zrozumiałą burzę. Stan wojenny na Litwie, jest jednym z tych ogniw kowieńskiego manjorkta, wyrażającego się w stosunku sfer rządzących wobec «sprawy Wilna».

«Wilno jest w rękach wroga», brmi oficjalne stanowisko Kowna.— «Litwa jest w stanie wojny z Polską» jakże więc może być zniesiony stan wojenny?—Naturalnie każdy rozumie, że w praktyce ta «wojna» doprowadza do rezultatów absurdalnych, bowiem litewscy żołnierze nie zdobywają ani piędzi ziemi, nie zabijają ani jednego Polaka, natomiast stan wojenny rujnuje kraj, doprowadza do upadku państwa, grozi lada chwila katastrofą. W danym wypadku należy zapamiętać i zawsze mieć na uwadze ważny względ, kilkakrotnie już przez nas powtarzany: Litwa dziśjsza nie tworzy państwa, ona się w państwo zabawia...

W Kownie dają się słyszeć głosy że Litwa posiadłszy Wilno, nie wyciągnie z tego żadnych korzyści. Nawet gdyby do prowincji wileńskiej nie trzeba było dopłacać, dużo wody upłynie w Niemnie, zaczętem wywołane będą szkody, powstałe z przyczyny obecnego stanowiska w tej sprawie sfer rządowych. Cóż jednak zrobić skoro bezmyślnemu uporowi nie da się niczem przelać!

To też wniosek p. Staugajtis wywołuje burzę. Przedstawiciel frakcji rządowej, Draugalis, jest zdania, że zniesienie stanu wojennego zrozumianoby zagranicą, jako zerwanie się pretensji do Wilna. Porównuje on wschodnią Europę do Afryki, w której grają się Beduini. Deputowany Pieczkajtis (s. d.) wyraża ubolewanie, że właśnie przedstawiciele rządzących sfer kowieńskich uczynili z Litwinów Beduinów. Rozprawy toczą się podniesionym głosem, postawie się wzbudzeniu i wykazują wielkie zdenerwowanie. Padają głosy za przeważaniem dyskusji, czemu ze swej strony sprzeciwia się przewodniczący. Następuje przerwa, w czasie której w kuluarach notowano kilkakrotnie żywą wymianę zdań. Wreszcie dochodzi do bójk — deputowany Juchniewicz członek stronnictwa socjal-demokratycznego, obrażony na postać Dziżisa, uderzył go w twarz. Powstało zamieszanie, szczęśliwie przez marszałka sejmiku załagodzone.

Po przerwie omawiano w dalszym ciągu ważną kwestję. W chwili pisania tych słów nie nadzysły jeszcze wiadomości o konkretnych wynikach głosowania.

W każdym razie zniesienie stanu wojennego, będzie ważnym epizodem w dziejach niepodległej Litwy i wywrze niewątpliwie znaczny wpływ na psychologię całego państwa i jego dotychczas, działających, kierowników.

KALENDARZE na r. 1926

Wileński Informacyjny — Cena 2 zł.
Ostrobramski — Cena 75 gr.
Poradnik Kolejowca Polski — Cena 2 zł.
Kieszonkowy — Cena 30 gr.
Wydawnictwa Księgarni
Józefa ZAWADZKIEGO, Wielka 7
Do nabycia we wszystkich księgarniach składkach mater. piśmiennych

Na komisyjne obrady sejmowe wpłynął wniosek, na którym skupić się powinno zainteresowanie opinii publicznej. Opinia publiczna, a więc przede wszystkim prasa powinna wyśledzić na pp. posłach, aby jak najwięcej udzielali informacji o losach tego wniosku pierwszorzędnej wagi. Chodzi tu bowiem o projekt uregulowania walki z korupcją poselską. Nietyle jawność opinii publicznej, ile krokami obrzyna rosnące objawy korupcji poselskiej, indywidualnej i zbiorowej — zmusiły wreszcie komisję sejmową do zejścia się tą sprawą.

Wniosek wniósł poseł Poniatowski z Wyzwolenia w następującej redakcji:

Wniosek zmierza do regulaminowego obowiązku oskarżonych posłów zwracania się do marszałka sejmiku o skierowanie stanowiących im zarzutów celem zbadania do najwyższej instancji kontroli państwa. Przeprowadzone na tej drodze przez N. I. K. P. dochodzenie miałooby charakter wiarygodny i zmierzaloby do zgrupowania materiałów, na podstawie których sejm na żądanie prokuratora decydowałoby o wydaniu oskarżonych posłów sądem. Ponadto pos. Poniatowski zaproponował — wprowadzenie do regulaminu sejmiku obowiązku posłów zawiadamiania kancelarii sejmowej o wszystkich stanowiskach zajmowanych przez nich bądź w instytucjach publicznych, bądź prywatnych o charakterze przedsiębiorstw lub społecznych oraz zobowiązaniu w jakikolwiekby formie urzędów państwowych do przesyłania p. marszałkowi sejmiku odpisów wszystkich pism składanych im przez posłów, a to oelem ograniczenia dokonanych imierwency.

Kilka słów o klubie, z którego wyszedł wniosek. Wyzwolenie reklamowało siebie zawsze jako klub czystych rąk. Przytaczano nawet anegdotę, jakoby jedna z najpoważniejszych i istotnie najważniejszych osobistości naszego świata parlamentarnego, bezpartijny prawnik z Poznańskiego, wyraził się w rozmowie z jednym senatorem Wyzwoleniem: «No z wami to mogę rozmawiać, ale ile razy piastowcom podaję rękę, to zawsze się boję, aby mi mankieta nie ukradła». Wyzwolenie więc do pewnego czasu korzystało z tej autoreklamy «czystego klubu». Aż przysza kryzys na Małyska. Dzień w którym zrywano przez klub p. Rudziński przemówienie, w którym miał odwołać swoje ogólne zarzuty o nieetyczności członków klubu, — wygłosił z taką szczerością, że aż przy tej okazji rzucił o ziemie szkiankę — dzień ten stał się początkiem wyzwoleńcowego samosądu. Od tego czasu Wyzwolenie ciągle się kruszy na coraz drobniejsze kluby i członkowie tych klubów nawzajem o sobie najzłośliwsze wypowiadają rewelacje. Lawina tych rewelacji dawno przysięgnięta i zasypała legendę o «czystości klubu Wyzwolenia» — a tylko zdumionym czytelnik gazet, *simplex servus Dei* ze zdumieniem zapytuje: «co się dzieje w klubach innych, — skoro członkowie czystego Wyzwolenia mogą takie rzeczy o sobie opowiadać?»

Sam inicjator wniosku p. Poniatowski miał jakąś sprawę związaną z cukrownią — przyznać jednak należy, że sąd marszałkowski oczyścił go z tego zarzutu, tak że p. Poniatowski nie zaznał gorczy z powodu tego cuku.

Opinia publiczna powinna żądać informacji już o komisyjnych naradach nad tym wnioskiem już choćby dlatego, że odrazu, podczas pierwszej debaty nad wnioskiem o zwalczaniu korupcji poselskiej, zechciano mu nadać formę, która przekształciłaby go we wniosek «o ułatwieniu korupcji poselskiej». Mianowicie pos. Liebermann z P. P. S. chciałby, aby sprawy przeciwko posłom wszczynal prokurator *obierany przez Sejm*.

Wiemy jaką przyszłość miałyby przed sobą taka instytucja prokuratora do posłów *obieranej przez samych posłów*. Z miesiąca na miesiąc zagarniałyby on wszelkie sprawy związane z przestępstwami pp. posłów. Pow-

stałaby specjalna polityczna kryminalogja i specjalna parlamentarna interpretacja kodeksu karnego. Kwestja oskarżeń, winy, kary poszczególnych posłów stałaby się już całkowicie zależna od liczebności ich klubów i innych tego rodzaju parlamentarnych względów.

Wniosek posła Liebermanna ma wszelkie atrakcje dla bardzo licznych kół poselskich. Obowiązkiem każdego uczciwego dziennikarza bez różnicy przekonań politycznych jest czuwać, aby uchwalony nie został.

Otoczycie szpalarem policji jakąś ulicę w Warszawie, Wilnie, Krakowie, Poznaniu — zatrzymajcie 444 przechodni. Nawet procent ludzi, którzy są podejrzani czy też zamieszani w jakieś afery będzie wśród tych ludzi znacznie mniejszy, niż wśród uczestników plenarnego posiedzenia Izby Poselskiej. Przestępczość środowiska poselskiego jest znacznie wyższa od przestępczości przeciętnej.

Powinno się właściwie stworzyć specjalną gałęź w kryminalogji, której tematem byłoby badanie przestępczości poselskiej. Jeżeli np. zajmemy się przestępstwem *szantażu*. Poiega ono, jak wiadomo, — na tem że ktoś wymusza na kims przyznanie sobie jakichś korzyści materalnych, groząc rozpuszczeniem o swojej ofercie wiadomości utwacającej jej czei. Faktu przestępstwa nie zmienia okoliczność, że wiadomości wchodzące w grę są prawdziwe. Oj! na terenie poselskim praktykowane jest przestępstwo bardzo zbitzone do szantażu, lecz czasami niezwykle trudne dla prokuratorzkiego uchwycenia. Polega na tym, że dany poseł daje do zrozumienia jakiemuś urzędnikowi, jakiemuś urzędowni, że utrudni mu życie i karierę przez nieustanne interpelacje, o ile mu dany urząz, czy dany urzędnik nie uczyni tego, lub owego, — daje do zrozumienia jakiemuś bankowi, instytucji kredytowej lub handlowej, że wymaga od nich pewnych ułatwień, inaczej potrafi im zaszkodzić.

Specjalnie zwracamy uwagę na ten rodzaj przestępstw. Są one tak pospolite, tak często przepelniane zupełnie jawnie — że społeczeństwo powoła się do nich przyzwyczajają, uważają je za rzecz niekarakalną i pospolitą, niemal za jedną z zdobyczy ustroju parlamentarnego.

Przyko jest pisać o korupcjach, dawć artykułowi korupcyjny tytuł. Daje to nieprzyjemny posmak «skandaliczny» tak częsty w naszej prasie brukowej. A jednak walka z korupcją poselską — to jedno z najważniejszych zagadnień chwili.

Karjera poselska jest zajęciem fantastycznie wygodnym. Wysoka pensja, mnóstwo przywilej, wyjątkowo poważanie u wszystkich, wreszcie żadnej odpowiedzialności. W tych jednak dogodnościach kariery poselskiej mieści się jednak już jej pierwszy anty-pedagogiczny i demoralizujący.

Posłowie nasi, wybrańcy protegującej demagogji i ciemnoty ordynacji wyborczej — są przeważnie ludźmi o małych charakterach. Elita polskiej moralna i intelektualna pozostała daleko, daleko za pałacem z ul. Wiejskiej!

Ludzie ci wchodzą na śliską drogę. W imię zdrowia publicznego polski należy przywołać społeczeństwo nasze do walki nie tylko z przestępczością poselską, ale ze wszelkim zwyrodnieniem obyczajów poselskich, wszelkim przerostem poglądów poselskich na treść i znaczenie swego mandatu.

Posłowie mają prawo uczestnictwa w posiedzeniach Izby i prawo składania interpelacji. Jak wiadomo w korzystaniu z pierwszego prawa posłowie okazują duże lenistwo, z pra-

Przewidywana rekonstrukcja Rady Ligi Narodów.

Stanowcze głosy angielskie przeciwko kandydaturze Polski.
LONDYN 15. II. Pat. W oficjalnych kołach angielskich oraz w łonie samego rządu istnieje zdanie się bardzo duże różnice poglądów w sprawie dopuszczenia pewnej ilości nowych członków do Rady Ligi.

Sunday Express donosi, że Foreign Office jest poważnie zaniepokojony wysiłkami Brianda zmierzającymi do wprowadzenia do Rady Ligi Narodów Hiszpanji, Polski i Brazylii w celu zmniejszenia do minimum znaczenia przypuszczalnego wejścia Niemiec w skład Rady.

Sprawa komplikuje się jeszcze więcej wobec niespodziewanego zjawienia się względów kościelnych przy obsadzeniu stałych miejsc w Radzie. Jak slychać, kardynał Gasparri miał niejednokrotnie konferować w tej sprawie z brytyjskimi mężami stanu oraz z dyplomatami. Dziennik nazywa to dążeniem kościoła katolickiego do zwiększenia swych wpływów.

Sunday Times w artykule wstępnym pisze: Wejście Polski i Hiszpanji do Rady Ligi Narodów jednocześnie z Niemcami będzie miało 3 twe następstwa: 1) pozbawi wielkie mocarstwa ich dotychczasowego autorytetu, 2) spowoduje beźsilność Rady, oraz 3) pozbawi Niemcy wielu korzyści, jako członka Rady Ligi. Dziennik przypuszcza, że rząd angielski przeciwstawi się tym usiłowaniom i postara się zachować różnicę, istniejącą między wielkimi a małymi mocarstwami. W przeciwnym razie Niemcy, pisze dalej dziennik, będą miały podstawę do twierdzenia, że zostały zaproszone do udziału w Lidze fałszywymi przedstawieniami. Nie pozostanie im nic innego jak wycofać się z Ligi, co może stać się katastrofalnym w następstwach.

Polska nie będzie odosobniona...

PARYŻ, 15. II. PAT. Omawiając sprawę wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów, La Victoire podkreśla, iż wzburzenia na wschodniej granicy Niemiec mogą spowodować wojnę, której wywołania Liga Narodów nie może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii zwracają na siebie szczególną uwagę Małej Ententy i Włoch, nie mówiąc już o innych narodach. Prasa pangermanistyczna może puszczać balony próbne, wszelako rząd berliński wie dobrze, że każdy manewr zwrotny wywołania Ligi Narodów może oczywiście chcieć. Ekspansywne dążenia Niemiec wobec Polski i Austrii z

ECHA KRAJOWE

K.O.P. nie próżnował.

— Korespondencja Słowa. —

Nieśwież, 14 lutego.

Korpus Ochrony Pogranicza spełnił nadzieje, jakie w nim pokładano. A nadzieje te streszczały się w dwóch wytycznych: 1) możliwie szczerem zamknięciu granicy, 2) energicznym zwalczaniu wrogich poczynań na naszym terenie.

Zreszta, niech cyfry zilustrują najlepiej działalność K. O. P.

Od dnia 1 listopada r. 1924 do dnia 1 października r. 1925 na granicy przytrzymano za nielegalne przebiegi z Z.S.S.R. do Polski osób 4323; usiłujących przejść na stronę Z.S.S.R. — 1064. Wypadków wysiedlenia przez władze sowieckie stwierdzono 644; posterunki sowieckie ostrzeliwały naszych żołnierzy w 219 wypadkach; usiłowano naszych żołnierzy przekuć większymi sumami w 151 wypadkach; odpartych ogniem posterunków zasadzek i prób wdarcia się przez granicę zbrojnych band było 89; doniesień o pojawieniu się band, względnie band wytopionych przez oddziały K. O. P. było 51. Z tych w 25 wypadkach bandy te nie dokonały napadu, uciekły, zaś w 12 wypadkach pościgu tych band oddziały sowieckie ogniem ostanili ich odwrot.

Poza tą „zagraniczną” akcją, K.O.P. prowadził nieustanną walkę z elementem przestępczym w pasie granicznym. I tu znówu cyfry, dokładnie ilustrują nam położenie. A więc: w pasie granicznym dokonano napadów od 1 listopada r. 1924 do 1 lutego r. 1925, t. j. podczas 3 miesięcy — 16, a już później od 1 lutego r. ub. do 1 października r. ub., t. j. podczas 8 miesięcy — tylko 5.

Przeciwdziałano wystąpieniom dywersyjno-sabotażowym i drobnym aktom terroru ze strony lokalnych organizacji komunistycznych i bandyckich (od l. Xl. 1924 r. do l. X. 1925 r.) w 76 wypadkach; bandyci zabili podczas pierwszych trzech miesięcy — 5 osób, podczas następnych osmiu — 7. Oddziały K.O.P. ujęły w akcji za bandami 79 osobników, a przytrzymały podejrzanym o udział w napadach — 85; wreszcie zabito 22, a raniło 18 bandytów.

Bardzo ciekawe światło na stosunki graniczne rzuca rozbiórka rubryki: „nielegalne przekroczenie granicy” — na poszczególne pozycje.

W liczbie 1246 osób, przytrzymałych za nielegalne przekroczenie granicy z bolszewi do Polski od l. Xl. 1924 r. do l. l. 1925 r. było: 173 wysiedlonych i szukających azylu, 649 zawodowych przemytników, 91 kupców, 50 szpiegów i podejrzanów o szpiegostwo, 45 różnych konfidentów G.P.U. (dawnej czerewczykajki), 137 agitatorów, działaczy i kurjerów politycznych, 42 konfidentów band, 13 żołnierzy sowieckich i 46 różnych innych.

Dziś już nie można mówić o „Dzikich Polach” na wschodzie Rzeczypospolitej.

Zrozumieć bolszewicy, że próby niszczenia ładu i porządku w Polsce za pomocą przelewania krwi ludności kresowej i rabowanie jej mienia do niczego nie doprowadzą. Zasłużona kara nie wchodzić to później spądnie na morderców a przekleństwo pokrzywdzonych obciąża i może przeważyć szalę Sprawiedliwości!

W ostatnich dniach napad pod Ślinawką przypomniał nam dzieje ubiegłego roku: zgangrenowani systemem bolszewickim zbrodniarze znówu pokusili się o dokonanie rabunku na podróżnych jadących auto-

„Oj, dziś, dziś!”

Feljetonowa revue tych i o tych aktualności.

W momencie kiedy mają lada dzień rozpocząć się raz jeszcze walne w Paryżu narady przedstawicieli rządu francuskiego i rządu sowieckiego, mające na celu wyalenie jakiegoś rosyjsko-francuskiego, polityczno-ekonomicznego *modus vivendi*, nie od rzeczy może będzie rzucić wstecz pamięć o dotychczasowych dowojennych stosunkach, które w ciągu wielu lat, rozmaitemi czasami, łączyły Rosję z Francją.

Dlatego zaś, aby ta rewja retrospektywna nie była — jak na zapustny czas — pozbawiona pikantności, udzielił my głosu ani mniej ani więcej tylko samemu p. Jerzemu Czczerzinowi. On to taki zarys skreślił nie dawniej jak jesienią ub. roku dla paryskiej „Europe Nouvelle”. Przejrzmy się ożkami po tym zarysie, streszczając poglądy sowieckiego ministra spraw wewnętrznych na główne fazy rosyjsko-francuskich przymierzy.

W zamierzeniu czasu p. Czczerzin nie sięgał Mógiby. „Siędm lat — zwróca się — mego życia spędziłem w archiwach ministerstwa spraw zagranicznych mego rodzinnego miasta, co zwano się Petersburgiem”.

^{*)} Zapuszczał się w nie dosyć zawodowych historyków. Wyszukiwał przez biblioteczki przedmowa na końcu bardzo ciekawego, ogólnie dla nas Polaków, i ślicznie napisanego dzieła „La Monde Slave et les classes francaises” (1912) którego autorem jest p. Abel Mansuy, wielki nasz przyjaciel, szef przed wojną warszawskiej lili *Alliance Française*.

busom. Na szczęście wśród pasażerów znalazł się oficer umiejący nosić mundur wojskowy i bronić jego honoru. Był nim porucznik zastępu K.O.P. p. Śledziński. Dzięki niemu banda została wygnieciona doścześnie. — Rycerskie zachowanie się por. Śledzińskiego jest jednym więcej węzłem łączącym społeczeństwo kresowe z Korpusem Ochrony Pogranicza, prawdziwie godnie pełniącym swą ciężką i pełną zaparcia służbę dla dobra Ojczyzny.

Z. D.

GRODNO.

— **Działalność Macierzy Szkolnej.** Od stycznia 1926 roku Macierz Szkolna, oprócz średnich i zawodowych zakładów w Grodnie, utrzymuje 23 szkoły powszechne. Jest to liczba, świadcząca o ludziach, którzy dla rozsiągnięciu po głuchych naszych wsiach szkół wytrwale pracują. Szkoły Macierzy Szkolnej są w nast. miejscowościach: Motyle, Nowosiółki gm. Mosty, Puzewice, Karoszewo, Sawolówka, Taboła, Kaniewiczze, Szandubra, Przewalka, Jezioraki, Strzelce, Nerowo, Lichacze, Kroszewo, Jałowczyzna, Chorodyszcz, Wójczyzna, Kozły, Misiewiczze, Wiśniówka, Dziełmiakowo, Doroszewice, Żarnówka.

Praca w tych szkołach wre. Należy zaznaczyć, że od nowego roku przejęto od inspektoratu 7 szkół państwowych. W szkołach Macierzy znalazło pracę 11 nauczycieli zredukowanych.

Od nowego roku wydatki rzeczowe (opał, światło, lokal) ponosi samorząd wiejski, a więc Wydział powiatowy. W kilku miejscowościach, a przedewszystkiem w Horodyszczu, sama ludność zabowiązała się w potowie wypłacać pensję nauczycielowi. Przykład godny naśladowania i niech wie o tem cała ludność Grodzieńszczyzny, jakie zrozumienie panuje na naszej wsi co do potrzeby oświaty.

Z oświaty pozaszkolnej należy podkreślić, że w Grodnie funkcjonują kursy dokształcające i analfabetów, na które zapisało się około 68 osób ze sfery robotniczej. Nauka na tych kursach odbywa się 3 razy tygodniowo w szkole powszechnej Nr. 5. Na kursach czynne są 3 grupy.

POSTAWY.

— [b] **Niespodzianki podatkowe.** Zgodnie z ostatnim podziałem administracyjnym na terenie Województwa Wileńskiego kilka gmin powiatu Święciańskiego jak to: Jasielsko, Kobylnicka i Znanarocka przeszło do powiatu postawskiego.

Pierwsze zbieranie podatku gruntowego nasunęło odrazu pewne trudności, bowiem gdy dotychczas gminy te płaciły podatek gruntowego po 60 groszy od dziesięciny, teraz po przejściu do powiatu postawskiego musiałyby płacić, jak i inne gminy tego powiatu po 80 groszy.

Sytuacja ta została rozstrzygnięta w ten sposób, że biorąc pod uwagę biedność wspomnianych gmin ustawiono wysokość podatku poprzednią.

Wywoła to niewątpliwie pewne niezadowolenie wśród ludności sąsiednich gmin i da asumpt do starań o zmniejszenie podatku gruntowego i w innych gminach.

Co zawsze — pyta p. Czczerzin — stawalo na zawadzie aljanckim związkowi francusko-rosyjskim? Ze strony Rosji wieczny strach aby wpływ Francji nie poderwał „idei monarchicznej” w państwie carów, ze strony Francji angielskie intrygi odciągające ją od aljansu z Rosją.

Po napoleońskich próbach zbliżenia się, pierwszy perjoł poważnej *entente* francusko rosyjskiej przypada na panowanie Karola X-go. Wspólna ideałów politycznych tego monarchy i cesarza Mikołaja I-go była kompletna. Przyjął król francuski umożliwiła Mikołajowi wprowadzenie pomysłnych wojen z Persją i Turcją. Kres aljansowi położyło wstąpienie „rewolucyjnie” na tron króla Ludwika Filipa. Był w oczach cesarza Mikołaja renegatem idei monarchicznej, królem „jakobinem”, le roi sans-culotte, jak wyrażał się o nim darcystycznie niezłomny autokrata.

Drugie z kolei zbliżenie nastąpiło zaraz po wojnie Krymskiej w epoce reform liberalnych Aleksandra II-go. Gorczakow wówczas dokładał usilnych starań aby stanowisko Napoleona III-go było w Europie jaknajmocniejsze. Wizyta cesarza Francuzów w Warszawie (1858) scementowała tę demializację wymierzoną przeciwko Austrii.

Wszelako... w petersburskich „sferach” dworskich, w najbliższym cesarza Aleksandra otoczeniu nie przedstawiano norem kręcić na zbliżenie się do kraju, będącego tradycyjnie ogniskiem rewolucji, gdzie panuje „wybraniec ludu”. Aż i Garibaldi ruszył z pod Genui wyrwać tron sycyli-

Rozłam w Kole żydowskim.

(Rozmowa z p. postem Wygodzkim).

Wobec rozłamu w frakcji sjonistycznej, najliczniejszej w Kole żydowskim Sejmu, naskutek którego to rozłamu dotychczasowy prezes kolea poseł dr Leon Reich zgłosił rezygnację ze swego stanowiska, współpracownik naszego pisma zwrócił się do p. posła d-ra Jakóba Wygodzkiego o informację. Przy tem wywazała się następująca rozmowa, którą podajemy poniżej:

— Jaki jest skład frakcji, panie posle w Kole żydowskim i jak przedstawia się skład osobowy każdej z nich?

— Ugrupowanie zachowawcze reprezentuje frakcja *Aguda*; w skład jej wchodzi 6-ciu posłów. Wszyscy skrajni ortodoksi: Kirsbraun El., Mineberg L., Stempel F., Syrkis L., Szpira M. i Lewin Aron.

Frakcję kupiecką tworzą postowie Truskier i Wiślicki. Ogółem Kole żydowskie sejmowe stanowią 36 posłów, — senackie 12-stu posłów.

Najważniejszą liczebnie jest frakcja sjonistyczna, składa się z 24 posłów. Są to postowie:

- Brot Szmul, Farbslein Heszul, Dr. Feldman Sz., Grünbaum L., Hartglas Maks., Helman M., Lewinsonh Abram, Lubliński-Stoczyński L., Dr. Rosenblatt Jerzy, Dr. Thon Ozjasz, Dr. Wygodzki Jakób, Essenstein Karol, Frostig M., Dr. Federbueh Szymon, Dr. Hausner B., Heller Lewi, Dr. Insler Abr., Dr. Jonasz Rubin, Pomeranc-Melcerowa Róża, Dr. Reich Leon, Dr. Rozmaria Henryk, Dr. Silberschein Ad., Dr. Schreiber A., Dr. Sommerstein Emil.

Są to t. zw. sjonisci ogólni.

Z tych podkreślić należy następujące ugrupowania 1. Frakcja *Hitachduth*, jest to sjonistyczna partja pracy. W skład jej wchodzi umiarkowani socjaliści w liczbie 4-ch postowie: Heller, Swarc, Silberschein, Lewinsonh — wszyscy ze Wschodniej Galicji.

2. *Mizrachi* — frakcja sjonistyczno-religijna, składa się z 6 posłów: Szmul Brota, Farbssteina H., d-r Feldmana, Helmana M., dr. Federbuscha Sz., dr. Hauznera B.

— Jaki jest stosunek, p. posle, frakcji do wyboru prezesa Kolea?

— Rzecz prosta, że każda frakcja chciałyby widzieć prezesem swojego członka. Temniemniej jednak sjonisci reprezentująją większość. Przesilenie na stanowisku prezesa nastąpiło wskutek nieporozumienia między sjonistami wsch.-galicyjskimi a sjonistami z b. Kongresówki i z Kresów Wsch. Pierwsi przeszli szkołę austriacką i mają wszystkie zalety i wady tej szkoły. Inni wyszli ze szkoły rosyjskiej. O tych to samo dałoby się powiedzieć...

Różnica zdań w ramach jednego i tego samego stronnictwa powstać mogła tylko na tle taktycznym, nie zasadniczym. Rzeczywiście, chodzi tu o taktykę miękka, bardziej ustępliwa z jednej strony i z drugiej o taktykę twardą, b. zdecydowaną, trochę nadto może „kanciastą”. Jeżeli do tego dodamy — mówiąc otwarcie — pewną dozę demagogii z obu stron, to zrozumieć ją jasno przyczynę rozdzwieku w tonie Kolea.

Frakcja sjon. wsch. — galicyjska ma przedstawiciela w osobie posła Reicha. Frakcja sjonistyczna z b. Kongresówki — posła Grünbauma. Liczebnie druga ustępuje pierwszej.

Dziś jesteśmy na drodze zjednoczenia obu części tego samego stronnictwa. Przeprowadzić to zamierza zjazd ogólno-polski sjonistyczny, który się zbierze w Warszawie 7-go marca b. r.

pułkownik Giuliani, rezydujący w Paryżu z ramienia rosyjskiego ministerstwa spraw zagranicznych, zdobywał... plany głównych fortec francuskich. Cesarz Aleksander II-gi, pod afektem uczuć rodzinnych dla króla pruskiego Wilhelma I i imię wiecznej solidarności monarchicznej, rozkazuje rzeźnicę plany, bez najmniejszej za ni indennizacji, oddać — Molke’mu. Plany te niezmiernie ułatwiły operacje wojenne wojsk niemieckich...

Pod koniec panowania Aleksandra II-go nastąpiło jeszcze jedno zbliżenie się Francji do Rosji. Tendencję tę potrafił unicestwić w zarodku — Beaconsfield.

P. Czczerzin powołuje się na niezwykły dokument, który sam czytał. Jest to memoriał, który był doręczony cesarzowi Mikołajowi II-mu natychmiast po jego wstąpieniu na tron a zawierający *expose* sytuacji międzynarodowej. Tymczasem tam cesarzowie, że nie Rosja potrzebuje Francji lecz Francja Rosji i wystawiano zbliżenie się do Republiki Francuskiej jako akt niemal... miłosierdzia ze strony potężnego państwa carów autokratów. Było to wierne odbicie przekonania i nastrojów ówczesnych rosyjskich sfer rządzących. W tym też duchu rozumiano na dworze petersburskim wyraz *alliance* wyrażony po raz pierwszy w toastach cara i prezydenta Faure’a podczas pobytu tego ostatniego w Petersburgu. Mikołajowi II-mu wyłumaczono, że Faure natarczywie domaga się aby użył by wyraz „aljans”. Cesarz rzekł: „No, jeżeli tak bardzo temu o to chodzi — niech będzie *alliance*!”

Tu p. Czczerzin kładzie mocny nacisk na t. zw. incydent z Giulianim. Na krótko przed rokiem 1870-ym

Zaburzenia w Bukareszcie.

PARYŻ. 15. II. Pat. Dzienniki donoszą z Bukaresztu, że w czasie ostatnich wyborów komunalnych doszło do zaburzeń w których wyniku 3 osoby zabito a 20 raniło.

Załadnienie sporu włosko-austriackiego.

WIEDEŃ. 15. II. Pat. „Sonn und Montagszeitung” pisze, że w stosunkach włosko-austriackich nastąpiło obecnie zładnienie. Pos. włoski złożył kanclerzowi Rameckowi szereg uspakajających wyjaśnień i podkreślił przedewszystkiem, że niema mowy o jakichś agresywnych zamiarach Włoch wobec Austrii.

Słychać, że rząd włoski zaniecha wykonania dwóch dekretów, które wywołały w Austrii zaniepokojenie.

Jeden z nich dotyczy handlu na południowo-tyrolskim terytorjum pogranicznym, drugi zaś pozbawia obywatelstwa włoskiego osoby, które działają na szkodę Włoch. Dzienniki donoszą dalej, że rząd austriacki nie zamierza przychylić się do żądania Sejmu tyrolskiego o wytoczenie sporu włosko-austriackiego przed forum Ligi Narodów.

Uregulowanie godzin pracy.

LONDYN. 15. II. Pat. Jak dowiadują się dzienniki angielskie, konferencja ministrów pracy Wielkiej Brytanji, Belgji, Francji, Niemiec i Włoch zwołana zostanie w przyszłym miesiącu. Celem konferencji ma być rozważenie możliwości osiągnięcia porozumienia o uregulowaniu godzin pracy.

Afera dziennikarska w Wiedniu.

WIEDEŃ. 15. II. Pat. W związku z aferą redaktora naczelnego dziennika „Der Abend” Weissa aresztowano dzisiaj współwłaściciela tutejszego przedsiębiorstwa ogłoszeniowego Artura Fuchsa.

Pożary lasów w Australji.

MELBOURN 15. II. (PAT). Donoszą tu z różnych miejscowości Australji o wielkich pożarach lasów. Na skutek jednego z takich pożarów 23 osoby znalazły śmierć w płomieniach. Szkodę materialną są olbrzymie. Wra z zlasami pionie wiele zabudowań, ferm i tartaków.

Konferencja pracowników umysłowych w Paryżu.

PARYŻ, 15. II. (PAT). Dzisiaj odbyło się tu posiedzenie Głównej Rady międzynarodowej konferencji pracowników umysłowych z udziałem przedstawicieli Anglii, Austrii, Czechosłowacji, Finlandji, Francji, Holandji, Polski i Rumunji, Polskę reprezentował dr. Edward Woronicki. Opracowano plan prac Kongresu, który zbierze się w Wiedniu 6 kwietnia. Na porządku dziennym Kongresu znajdują się następujące 4 główne kwestje: własność produkcji umysłowej, kontrakty zbiorowe, model ogólnego typu kontraktów i wzajemna wymiana pracowników umysłowych.

Dygnitarze moskiewscy — zawodowymi pro-wokatorami.

Skandaliczny proces Sybirjakowej ma być umorzony.

Według wiadomości nadeszłych z Moskwy, skandaliczny proces znanej Sybirjakowej, która swojego czasu udowodniła Karasinowi służbę w b. carskiej ochranie został odłożony na czas nieokreślony. W Moskwe krąży pogłoski, że w tej sprawie wykryto, iż poza Karasinem, jeszcze szereg wybitnych dygnitarzy sowieckich pozostawało na służbie carskiej ochranki.

Proces ma być umorzony z obawy kompromitacji tych sfer.

Kredyty w Banku Rolnym na nawozy sztuczne.

WARSZAWA, 15. II. Pat. W celu udostępnienia na sezon wiosenny kredytów rolnym, tudzież ważniejszych firm prywatnych. Zamówienia muszą być pokrywane 3-miesięcznymi weksłami z wystawienia odpowiedzialnych majątkowo rolników, żyrowaniami przez odnośną organizację, względnie firmę handlową. Weksle te, o ile nie znajdą ostateczności zmieniające stosunki majątkowe wystawcy lub żyraanta będą przedłużone na 2 dalsze 3-miesięczne okresy.

Jednakowoż wobec antagonizmu w tonie Kolea, drobnijasz frakcje mają możliwość czynnego wpływu na uchwały i poważną odegrać mogą rolę. Odgrywać ją rolę centrum w Kole.

Wyrazem różnicy w taktyce między obu organizacjami sjonistycznymi jest rozmiatanie stosunek do umowy z rządem. Podczas gdy sjonisci wsch.-galicyjscy gotowi są zawrzeć ugodę i zawierali już niejeden na warunkach, które znajdują się — według mnie — w rozbieżności z zasadniczymi potrzebami żydostwa w Polsce, my t. j. postowie z b. Kong. i z Kresów Wschodnich żądamy uwzględnienia

tych zasadniczych postulatów.

Zjazd zdecydował, kto będzie prezesem. Tymczasowym kandydatem ze strony sjonistów jest dr. Rosenblatt z Łdżi.

Jakie jest stanowisko pana posła wobec powyższych wydarzeń w Kole.

— Ja należę do sjonistów Ziem Wschodnich. My mamy swoją taktykę zupełnie szczególną, zależną od szczególnego położenia żydostwa na kresach. Pod tym względem nasza linja polityczna uchyła się znacznie od linji politycznej ogólnosjonistycznej.

Eug. Sch.

Przeludnienie Japonji.

Wedle japońskich danych statystycznych wynosi roczny wzrost ludności w Japonji 754.000 obywateli. Całkowita liczba obywateli wedle spisu ludności z listopada 1925 wynosi w Japonji 59.736.704, a w Korei 18 mil. ogółem więc około 80 milij. Jest więc Japonja jednym z najbardziej zaludnionych krajów na świecie. W roku 1924 urodziło się w Japonji 1.998.520 dzieci, t. zn., że co 15 sekund narodziło się jedno dziecko. Zgony było około 1.200.000. Japonja wraz z Koreą zajmuje obszar 628.750 km. kwadr. Na jeden km. kwadr. przypada więc 156 mieszkańców. Jedynie Anglja, Belgja i niektóre okręgi przemysłowe w Europie środkowej wykazują większą gęstość zaludnienia. Wskutek trzęsienia ziemi w roku 1923 ubyło połekąd mieszkańców. Miasto Tokio straciło ponadczas 200.000 obywateli, tak że obecnie ilość jego mieszkańców wynosi 1.995.000. Największym miastem Japonji jest Osaka z 2.114.809 mieszkańcami

Nowości wydawnicze.

— „Przeglądu Powszechnego” zeszyt z lutego r. b. zawiera między innymi następujące artykuły i studia: o kodyfikacji prawa małżeńskiego (St. Podoleński), „Czy można pogodzić socjalizm z katolicyzmem?” (I. Urban), o mistycyzmie ces. Aleksandra I-go (ks. biskup Godlewski) etc.

— „Ogniwo”. Miesięcznik młodzieży szkół średnich Wileńszczyzny. Zeszyt powojny, za styczni i luty r. b. Format duży, stron 18. Redakcja staranna; ilustracje, strona typograficzna bez zarzutu. Wrocimy do wydawnictwa w obszerniejszym omówieniu jego strony wyemkniętej. Na wstępie „Oa Redakcji” spotykamy swągną na zupełną dła własnego pisma obojętność młodzieży. Ach, ta wileńska nasza, tutejsza apatia i senność!

— „Przyroda i technika”, znakomicie prowadzony przez Towarzystwo przyrodników im. Kopernika pod nac. kierownictwem prof. Fulńskiego miesięcznik lwowski, zaczął rok piąty istnienia. W pierwszym, za stycznia r. b. zeszytce: „Energetyka czynności mięśniowej” dra Parnesa, „Bakterjofaga” (Dr. Legeżyński), o pomiarach poziomu morza (Dr. Zierhofer) etc.

— „Czyn młodzieży”. Organ warszawskich kół młodzieży polskiego Czerw. Krzyża. Styczeń r. b. Rok istnienia drugi. Treść wyrozumiała i ciekawa; godne polecenia wydawnictwo.

— „Libella”. Pod tym tytułem zaczęło ukazywać się w Warszawie pismo miesięczne poświęcone sprawom żywa i kultury. Redaktor J. Münzer. «Czem jesteśmy» — pisze we wstępnym słowie pierwszego zeszytu redakcja — okaże treść pojawiających się kolejne zeszytów „Libelli”. Tymczasem w artykule „Monarchizm” czytamy: «Kadyż z ustroju państwo-państwowych może w danych warunkach okazać się dobrą».

Wszystkie artykuły podpisane literami I. M. — W „Światowidzie” (Nr 7) sporych rozmiarów wizerunek bar. J. Bispinga na ławie oskarżonych, rozmawiającego z obrońcą swym mem. Tyrchowskim.

Zatrzymanie wywiadowcy bolszewickiego na granicy.

Patrol 5 Baonu Kopu w godzinach wieczornych ubiegłej niedzieli zatrzymał wataśającego się koto drotów żyda nazwiskiem Josel Morduch. Badany w D-twie kompanji zeznał że jest mieszkańcem m. Sokowicz leżącego po stronie bolszewickiej. W dzień ten Morduch wyszedł z Sakowicz w stronę Pleszczenik i przypadkowo zabłądził. Po dłuższych badaniach w D-twie Baonu przyznał się że osobowy post. w Puhowiczach wystął go do Wilna, celem wywiezienia się jakie to nowe oddziały wojska przybyły do Wilna. Występował miał jako kupiec lasu. Przy rewizji znalazono u niego doskonale podrobiony paszport polski oraz zaświadczenie że jest kupcem, z powiatu Dziśnieńskiego i ma zwolnienie na handel lasem. Po spisaniu protokołów odesłano p. Morduch do policji celem dalszego postępowania. (ab)

Nazwisko mówi wszystko, co chcieliśmy powiedzieć.

A za czasów pana Clemenceau, szefem jego gabinetu i osobistym, serdecznym przyjacielem był — p. Mandel Rotschild. Wyrazicielem poglądów grupy p. Caillaux, coraz efektywniej zarysowującym się na widowni politycznej jest znany adwokat paryski — p. Piotr Loewel. A kto obiał pana Caillaux? Też żyd, potężny dyrektor banku Parysko-Holandzkiego, p. Finaiay. A tak dziś głośny na świat cały, paryski p. Bokanowski jest też najczystszy pochodzenia żydowskiego. A p. Blum, można wyrazić się, wódz francuskiej lewicy? Żyd. Na czele wszystkich kierunków w polityce francuskiej stoją żydzi. Na firmamencie filozofji dziś francuskiej świecą jak gwiazdy pierwszej klasy Bergson, Brunswig, Mayerson...

W powieści świeżukiej Bernarda Lecacha ojciec bohatera, Mendel Radomski, żyd pospolity, krawiec, przybywa z Polski do Paryża. Jego córka rzywie i dwie córki są już arcy-paryżanami. Iu jest takich dziś „pur sang” paryżanów? Nie liczycy.

Nieobszczyka kardynała Merciera — wielkim przyjacielem był b. premier włoski, senator Luigi Luzzatti, rodowity żyd wenecki. Zaprosił go kardynał do Louvain i Luzzatti podczas uroczystości rozpoczęjącej odbudowę zburzonego tamtejszego uniwersytetu, pierwszy kamień położył.

Z Now-Yorku do Londynu przybył niedawno na parowcu Lewiatan, w kabinie zapłaconej 5.000 dolarów —

Podczas incydentu z Faszadą Rosja nie podtrzymała Francji i tem samem pchnęła ją w ramiona Anglii. Stynny układ Bjorko był starannie i usilnie przygotowany przez kamarylę petersburską w ręce wrogo usposobioną względem aljansu Rosji z republiką francuską. Solidarność monarchiczna i więzy rodzinne — opinuje p. Czczerzin — oto, co silnie łączyło Rosję z Niemcami niż wszystkie polityczne aljansy z Francją.

Jakże to na dworze petersburskim dworowano z Loubeta! Ileż puszczano w obieg anegdot o nieokrzesaniu tego *simple bourgeois*, nie przywykłego do surowej etykiety panującej na dworze Piotra Wielkiego Semiramidy Północnej! Wszelki antirepublikanizm, wszelka francuska „reakcja” była przez rząd rosyjski gorliwie — popierana. Tak było podczas afery Dreyfusa. Le pere Dulac miał mnóstwo na dworze petersburskim wielbiciele i zelatorów. Faktycznie była Rosja w aljansie tylko z francuską — prawicą.

Rząd carski uważał zawsze, że pozostawać w aljansie z Rosją, to wielki dla republikańskiej Francji — honor.

A teraz — jeśli dojdzie do zawiazania ścisłych stosunków między Francją obecną a obecną Rosją, — po czyjej stronie zaszczyt będzie?

A we Francji terażniejszej partja polityczna najbardziej wypywważ jest stronnictwo radykałów i radykalnych socjalistów; na czele tej partji stoi obecny prezydent Izby Deputowanych p. Herriot a dyrektorem jego

KURJER GOSPODARCZY

Z I E M W S C H O D N I C H

Usiłowania poprawy sytuacji gospodarczej a rzeczywistość.

(Jeden z przykładów).

Z powagi sytuacji gospodarczej, w jakiej państwo obecnie się znajduje, społeczeństwo zdaje sobie sprawę. Widać pewien ruch, który pod wieloma względami przypomina zachowanie się społeczeństwa w lipcu roku 1920.

Sprawą bezrobocia, niezależnie od czynników rządowych i samorządowych, interesuje się żywo ludność sama. Przykładem tego jest spór i nas w Wilnie. Godny nadstawienia czyn Kolegium ewangelickie, reformy nie pozostanie bez echa. Coraz częściej styś się u nas, że tu i ówdzie odbywają się wykłady i dyskusyjne odczyty, na których ludzie stojący bliżej spraw gospodarczych, starają się szersze warstwy objaśnić w czem tkwi zło i jak temu można zaradzić. Szerzenie zasad oszczędności i popierania wytwórczości krajowej, wydaje już też pewne rezultaty. Z innych miast Polski dochożą również pomyślnie wiadomości. W Lwowie rozpoczął z powołaniem prac komitet zbiorczy zółta-słomę — społeczeństwo rozumie, że tylko wielki wspólny wysiłek umożliwi czynnikom rządzącym wybrnięcie z sytuacji obecnej, wyprowadzenie naszego życia gospodarczego na normalne tory rozwoju i stworzenie przez to silnej podstawy dla naszej polityki zewnętrznej.

Jednym z nieodzownych warunków sanacji jest współdziałanie w tym kierunku czynników rządowych, a więc i urzędów powołanych do regulowania zagadnień gospodarczych. Niestety niektóre zarządzenia są w ten sposób skonstruowane, że urzędnik zatapiając sprawę ma przed sobą dwie alternatywy, albo postąpić zgodnie z zarządzeniem a ze szkoda dla interesów skarbu i życia gospodarczego, albo zrobić odchylenie nieprzewidziane w zarządzeniu ale konieczne i rozumne, narzucając się jednak na konsekwencje służbowe tego kroku.

Na dowód pozwolimy sobie przytoczyć następujący przykład:

Pod koniec ubiegłego roku, jeden z tujszych cenionych i szanowanych obywateli, właściciel około czterech tysięcy ha wzorowo zagospodarowanego i uprzemysłowanego majątku, wniosł prośbę do odpowiedniego urzędu o wydanie paszportu na wyjazd do Rygi celem zawarcia umowy z pewną firmą na dostawę z własnego lasu, we własnym tartaku przerobionego, materiału leśnego.

Każdy starający się o paszport winien w miarę obowiązujących przepisów przedłożyć zaświadczenie urzędu skarbowego, że nie ma żadnych zaległości podatkowych.

Wobec kryzysu jak również nadmiernego szacowania niektórych podatków, przekraczających zdolność płatniczą podatnika, co wreszcie zrozumiał Sejm i Ministerstwo Skarbu, nie wiele mamy ludzi i firm w Polsce, któreby nie miały zaległych podatków.

Dodajmy, że obywatel, o którym piszemy, pod względem sumy wpłaconej z tytułu rozmaitych podatków zajmując wśród płatników jedno z pierwszych miejsc, a zaległości w czasie kiedy starał się o paszport, nie mówiąc o wartości ziemi, budynków, lasów i obiektów przemysłowych,

stanowiła drobnostką w stosunku do kwot już wpłaconych.

A jednak obywatel ten, jakkolwiek codziennie w ciągu tygodnia interwenjował w tej sprawie w najrozmaitszych urzędach, nie zdołał nie mógł, ponieważ zarządzenie nie przewiduje wyjątków. Wreszcie sprawa oparła się o najwyższą instancję Wileńską Izby Skarbowej, która stanęła na stanowisku instancji niższych, a mianowicie, że przepis upoważnia tylko do wydania zaświadczenia bądź o istnieniu zaległości bądź o uregulowaniu należności podatkowych.

Nie chcemy przypuszczać, by urząd decydujący nie rozumiał, że zawarcie umowy, a więc wyjazd, spowoduje uruchomienie nieczynnego od szeregu miesięcy tartaku, da zatrudnienie znacznej ilości robotników przy eksploatacji leśnej, zasili zapas walut w Banku Polskim, umożliwi opłacenie zaległych podatków, przysporzy nowe wpływy skarbowi z podatku obrotowego, dochodowego i t. p. i t. p. W pierwszej mierze winę za to ponosi zło i niewłaściwe, nieprzemysłowe i jednostronne skonstruowanie odnośnych przepisów zmuszające władzę wykonawczą do walki z rozumem gospodarczym miast do ułatwienia życia gospodarczemu tego rozwoju.

Niewątpliwie, warunek uregulowania należności skarbu, w wypadkach wyjazdu zagranicę, jest zupełnie słuszny. Ustawodawca jednak miał i musiał mieć na myśli tych, którzy wyjeżdżają z kraju na zawsze, względnie dla przyjemności, — nie mogli jednak i nie chcą stosować przepisu do tych, których wyjazd ma charakter dawać pewne korzyści i którzy na zabezpieczenie zaległości pozostawiają cały majątek. Nie zostało to jednak uwidocznione w przepisach, a skutki centralizacji są takie, że władza wykonawcza nie zawsze odważa się może na samodzielną interpretację.

Na skutek interwencji czynników administracji politycznej sprawa ostatecznie została załatwiona przychylnie. Dodac należy, że ze względu na charakter wyjazdu przysługiwał paszport ulgowy. Jednak na komisji, która zbierała się dwa razy w tygodniu, delegat Izby Skarbowej sprzeciwił się wydanii paszportu jak przysługującemu osobom wyjeżdżającym w sprawach handlowych, powołując się na przepis, że osoby mające zaległości podatkowe, ulgowego paszportu otrzymać nie mogą.

Takie też było ostatnie załatwienie. Zagraniczy kupcy mieli dowód naszej punktualności i pojmowania serjo interesu. Czy na wytłumaczenie opóźnienia można im było podać właściwy powód?

Dzisiaj tartak jest w ruchu, łącznie z eksploatacją daje możność egzystencji kilkuset osobom, waluta zagraniczna z eksportu, ta podstawa siłoci naszego pieniądza, wpływa do Banku Polskiego, podatki zaległe zmniejszyły się, — lecz ze smutkiem trzeba stwierdzić, że istnieją przepisy, których formalne stosowanie wyraża się w niepowetowane straty tak Skarbowi, jak życiu gospodarczemu.

J.

Uprawa tytoniu w Polsce.

Sprawa wmożenia uprawy tytoniu w Polsce jest w czasach ostatnich coraz poważniej dyskutowana, posiada bowiem pierwszorzędne znaczenie zarówno dla interesów państwa jak i dla podniesienia dobrobytu rolnictwa.

Besant, mająca za sobą pięćdziesięcioletnią pracę na polu religijnym, politycznym, naukowym, społecznym. Pani Besant to wielka teozofka, może najznamiensza dziś na świecie.

To nie jeszcze. Rzecz główna, iż jeżeli się napisze po angielsku: *Krishnamurti, head of the Order of the Star in the East*, otrzyma się... 44 litery! No, i co państwo na to?

Trzeba jeszcze mocniejszego do wodu, że owego Mesjasza z nad Gangesu widział w proroczej ekstazie jasnowiedzenia—Mickiewicz?

Opatrznościowy mąż. Zbawca świata! Do tego stopnia wielkie jest pożądanie aby na świecie Bożym—inaczej było niż jest.

Dobrze tylko ludziom—na Riwierze. Ci, których los przyjaźny tam założył jednoznacznie świadczy, że — nic się po wojnie nie zmieniło w Nizy i w Monte-Carlo. Taki sam zawsze tryb życia. Tylko jak nigdy jeszcze tak pełno cudzoziemców, Amerykanów w bród. Wszystko na Riwierze francuskiej—dla cudzoziemców. Do teatru np. w Nizy nie wpuszczają się oficerów francuskich. Amerykanki i angielski nie znoszą w teatrze sąsiadki i towarzysztwa wojskowych. Amerykanki i angielski rządzą wszechwładnie na Côte d'Azur.

Nawet gazety nicejskie drukowane są w większej potowie po angielsku. A w Cannes prawie już wszystkie, rozumie się najspanialsze wille wykupili cudzoziemcy. Cannes ze swoimi niezrównanym torem wysci-

gówym, z placem dla najspanialszych dziś w świecie zawodów tenisowych, przestało być własnością Francuzów. Leży tylko w granicach Francji...

Niemców bardzo dużo. Rzucają pieniędzmi. Ludność miejscowa kłania im się nisko. Na Riwierze — nie robi się polityki!

Zaś na deser — jedna strofka z wierszyka liczącego równo 120 lat wieku.

Znajduję się zbiorze *piosenek aktualnych* J.E. Desprésaux «Mes Passes-Temps» z 1806-go roku. Mówi o... manji noszenia przez kobiety ostrzyżonych włosów *à la garçonne*.

Grâce à la mode,
On n'a plus d'cheveux;
On n'a plus d'cheveux,
Ah! qu'est comode!
On n'a plus d'cheveux,
On dit que c'est mieux.

Wierszyk ma oczywiście więcej niż jedną strofkę. Jest między innymi jedna, którą też pozwolę sobie przytoczyć w oryginale. Ze zaś po 120 latach jest jak najbardziej aktualna...

Grâce à la mode,
On n'a plus d'corset,
On n'a plus d'corset,
Ah! qu'est comode!
On n'a plus d'corset,
C'est plutôt fait.

Kiedy, jeżeli nie przy tej okazji powtórzę niewiedząc który raz: Nic nowego pod słońcem!

Cz. J.

zwózki, płaci premię w razie osiągnięcia dobrych wyników, wreszcie udziela zaliczek na poczet ceny kupna za liście. Zaliczkę może dostać każdy, kto się zobowiąże do plantowania tytoniu co najmniej na obszarze 1000 metrów kwadratowych (około 240 sążni).

KRONIKA MIEJSCOWA.

(b) Nowa placówka w Wilnie. Znana firma «Zjednoczone T-wa Elektryczne» w Warszawie (przy ul. Marjański 14) otwiera z dniem 1 marca br. w Wilnie swój oddział i składy. W charakterze dyrektora Oddziału Wileńskiego został zaangażowany p. Józef Wincza, b. dyrektor i jeden z pierwszych organizatorów wolnośności składów «Pacific» w Wilnie.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

15 lutego 1926 r.

Dewizy i waluty:		
Tranz.	Spz.	Kupno.
Dolary	7,32	7,35
Belgja	33,50	33,58
Holandja	204,65	205,39
London	35,65	35,74
Nowy-York	7,32	7,35
Paryz	27,00	27,07
Praga	21,76	21,81
Szwajcaria	141,20	141,55
Stokholm	197,00	197,47
Wiedeń	103,45	103,71
Włocły	29,70	29,77

Papiery wartościowe.

Pożyczka dolarowa 65.50 (w złotych 478.15)		
kolejowa 120	125	—
5 pr. pożycz. konw.	34,50	—
4 pr. pożycz. konw.	—	—
5 proc. listy zast.	24,10	24,45
Ziemskie przedw.	24,10	24,45

Proces ordynata Bispinga.

Prokurator na wstępie obrad zadał kilka pytań ks. Mariji Lubomirskiej. Pytania te stoją w związku z zeznaniem Jana Zamoyckiego, który mówił o wrogach, przed którymi książę musiał uchodzić.

Prokurator: — Czy pani słyszała o nadstawym p. Zamoyckiemu liście, w którym jego kuzynka pisała, że książę Drucki-Lubecki musiał wyjechać z kraju w obawie przed wrogami.

Nigdy nie słyszałam o wrogach, którzyby mieli zagrażać memu ojcu.

Prokurator pyta następnie p. Drucką-Lubecką.

Czy prawdą jest, że książę nigdy pani nie informował o swoich interesach, przyczem miał mówić: «chcę by żona moja była jak królowa zdale od trosk materialnych?»

Może nieznatem detali, lecz o ogólnym charakterze spraw finansowych męża byłam zawsze dobrze poinformowana.

Adw. Bitner pyta, wezwanego na jego prośbę świadka Herszelmana.

Czy było tak kiedyś świadek, przeglądając papiery w biurku zmarłego natrafił na dokument, który szybko schował do szuflady?

Tego być nie mogło.

Herszelman: — Muszę wyjaśnić, że segregowałem dokumenty znalezione u księcia w biurku, przyczem nie jeden wiozłem do szuflady, gdyż w ten sposób okadałem ważniejsze papiery by załaczyć je do sprawy.

Adw. Bitner: — Ile zegarków znalazł przy zamordowanym?

P. Herszelman: — Zda się, że było ich dwa złoty zegarek szedł i zatrzymał się na g. 8-ej, czarny zaś znalazł obok zwłok, był wdeptany w ziemię i stanął na godz. 4-ej. Fakt powyższy został poruszony przez adwokata Bitnera w związku z zeznaniem gajowego Cybulskiego, który powtarzając słowa innych podawał, iż zabójstwo miało miejsce o godz. 4-ej pp. Wobec niemożności wyjaśnienia przez p. Herszelmana tej okoliczności sąd odszukał w aktach protokół badania obok zegarków, przyczem okazało się, że właśnie ów czarny zegarek wbito w ziemię wskazywał godz. 8 m. 10 zaś wskazówek złotego zegarka zatrzymały się na g. 4 m. 15. Sąd stwierdził nadto, że eksperci uznali oba zegarki za działające sprawnie i jako przyczynę ich zatrzymania podawali wyczerpanie się nakręceń.

Pierwszym z wyznaczonych na sobotę świadków był p. Milczewski, który opowiada o stanie interesów zmarłego. Lasy księcia dawały około 120 tysięcy rocznego dochodu. Wogóle interesy księcia stały świetnie. Zdaniem p. Milczewskiego mało jest prawdopodobne, by książę był winien pieniądze oskarżonemu.

P. Milczewski opowiada dalej o rodzinie Grałow, którzy zamieszkiwali stałe w Szczuczynie t. j. tam gdzie i świadek. Jedynie stary Franciszek Grała mógł mieć pewną niechęć do księcia za usunięcie ze służby, synowie natomiast nigdy nie znajdowali się pod wpływami ojca. Przeciwnie żył z nim w niezgodzie, gdyż stary chciał wyzykiwać, Młodszy Grała słuchał w Teresinie.

Prokurator: — Czy świadek słyszał kiedy o tem, by Antoni Grała, służący w Teresinie był naturalnym synem księcia?

— Nie słyszałem o tem i uważam to za wykluczone.

Świadek opowiada o trybie życia księcia, zaznaczając, iż zmarły nie używał napojów wyskokowych, nie grał w karty i nie hułał. Wrogów nie miał ani wśród służby, ani wśród oficjalistów. Na zapytanie adw. Zeglewicza w kwestii posiadanych przez

księcia dokumentów, świadek mówi o czarnej tece skórzanej, zawierającej ważne papiery z kłómiemi książę się nie rozstał.

Sędzia Ozarowski: — Czy świadek był wtajemniczony w sprawę terenową pod budowę twierdzy grodzieńskiej?

— Wiem, że z majątku Stanisławowa zabrano pod budowę fortyficy około 100 hektarów.

Adwokat Bitner: — Czy książę nie nosił z zamiarem zamiany całego Stanisławowa na lasy rządowe?

— Mówił coś o tem, ale wiem, że sprawa ta była niedojrzała.

Prokurator zada p. Milczewskiemu pytanie, jak książę w ostatnich czasach podpisywał weksle. Okazuje się iż podpisywał je nie «Drucki» jak to jest na będących przedmiotem oskarżenia wekslach, a «Drucko».

Dziadek księcia minister podpisywał się podobno w ten sposób, przeto książę, ściśle zachowywał ortografię swego nazwiska.

Następny świadek p. Włodzimierz Łęski, daleki krewny zabitego księcia, opiekun rady rodzinnej po śmierci księcia (obecnie obywatel ziemski) daje szczegółowy obraz o bogactwach księcia i jego niezależności majątkowej. Wylicza nawet źródła tego bogactwa i minimalne obdłużenia majątkowe.

Choć łączyły świadka tylko stosunki towarzyskie z księciem, znał najdokładniej jego sprawy majątkowe.

Świadek był kamerjunkerem dworu cesarskiego i dobrze znał stosunki petersburskie, które pozwalały mu docierać nie tylko do wielkich książąt rosyjskich, ale i do cesarza.

Dłatego też, gdy szło kiedyś o sprawę, która o Petersburgu opierać się miała, książę radził się świadka; sam książę bowiem jako człowiek o kulturze zachodniej i kształcony zagranicą—stosunków rosyjskich nie był świadom.

Jednocześnie świadek kategorię stwierdza, że książę Drucki-Lubecki w żadnej nie pozostawał korespondencji z Petersburgiem.

Książę, wskutek chwilowej choroby ręki—bynajmniej nie zmienił charakteru pisma, nigdy również nie zauważył świadka, by książę podpisywał weksle lub inne papiery w postacię kłęczącej.

Rada rodzinna 'zakwestjonowała owe 350,000 rubli bispingowskie, gdyż żadnych śladów o nich w księgach nie było. Gdy tymczasem książę, jako człowiek bardzo ścisły i fakultaty na punkcie zobowiązań swoich, a nawet przeczułony—o innych, drobniejszych rachunkach wspominał w pozostałych papierach, kontrolowanych przez świadka łącznie z kasjerem. Wszelkie, najdrobniejsze rachunki, pozostające w związku z majątkowymi sprawami księcia—znalazy odbicie w kontrolowanych dowodach.

Na pytanie prokuratora świadek stwierdza, że ani na chwilę nie do-

puszcza, aby książę będąc w tak świetnych warunkach materialnych i dobrobytu, uciekał się do kieszonki oskarżonego po 350.000 rubli.

Prokurator: Ktoś według świadka był bogatszy, zabity książę, czy oskarżony Bisping?

Adw. Bitner: Przecież świadek nie jest ekspertem.

Oskarżony Bisping: Ja nie mam nic przeciwko temu pytaniu.

Prokurator: Wobec tego rozdzwięć pomiędzy obroną a samym oskarżonym, czy mogę dalej pytać?

Przewodniczący: «Nie widzę przeszkód». Świadek majątek oskarżonego dość nisko ocenia i szczegółowo — w miarę możności i pamięci — robi odpowiednie, bardzo logiczne zestawienia w tej mierze.

Dalsze zeznanie świadka budzi duże zainteresowanie, jako dotyczące różnych zakulisowych tajemnic tej sprawy.

Ustala świadek, że adw. Tallen—Wilczewski, działając z ramienia Bispinga wniósł był do rady rodzinnej (ustanowionej pod zabójstwem księcia) deklarację w tym duchu, by sprawę podanych w wątpliwość i zakwestjonowanych weksli księcia w rękę Bispinga na 350 tysięcy rubli odroczyć do ostatecznego wyroku w sprawie o zabójstwo księcia.

Członek zaś teje rady rodzinnej, hr. Pusztowski, popierał deklarację «za interesowanego» w sprawie Bispinga—adw. Tallen-Wilczewskiego.

Gdy świadek przyjechał z Paryża — już w wagonie, a następnie w hotelu «Bristol» wymieniono mu Bispinga, jako sprawcę mordu.

Bardzo się świadek temu dziwił i narazie wagi nie przywiązywał do tej wersji.

Co do 100,000 rubli pośrednictwa które otrzymał miał oskarżony za sprzedaż Stanisławowa, świadek był mocno zdziwiony, aby w tej sferze ludzi, coś podobnego mogło się zdarzyć.

Być może, że teraz inne są sprawy—anieli przed wojną.

Bisping w uniesieniu: Przeproszam bardzo — nie zgadzam się ani z pytaniem prokuratora, ani z oświadczeniem badanego, bo ja dotąd nie zmieniłem się pod tym względem.

Adw. Bitner: Czy swiaok, mający takie stosunki w Petersburgu i będąc zbliżony do dworu cesarskiego, nie zaznajomił kiedy i księcia Druckiego-Lubeckiego z książętami dworu tego?

Świadek: Nigdy.

Adw. Bitner: Za jakie zasługi został świadek kamerjunkerem?

Jakkolwiek świadkowi służyło prawo nieodpowiadania na to pytanie, nie korzystał z niego i odrzekł: po wojnie japońskiej cesarzowa — matka która mnie znata, żyła sobie bym taką godność otrzymała.

Na dalsze pytanie prokuratora świadek dodaje: «godność tę otrzymałem wraz z kilkudziesięcioma innymi Polakami».

KRONIKA

WTOREK

16 Dziś
Juljany p.
Jutro
Popiel.

Wsch. st. o g. 7 m. 23.

Zach. st. o g. 4 m.

URZĘDOWA

— Z wojewódzkiego urzędu zdrowia. W najbliższych dniach Wojewódzki Urząd Zdrowia otrzyma od serum przeciwskarlątnego. W związku z tem odbędzie się szczyptenie dzieci w dniach przez urząd zdrowia wskazanych. [ab]

— [b] Odczyty, zabawy i zebrań. W dniu wczorajszym w gabinecie pana Wojewody odbyła się konferencja w sprawie uzgodnienia stanowiska władz administracyjnych i władz szkolnych w sprawie organizacji odczytów, zebrań, zabaw i t. p. W obradach wzięli udział: kurator szkolny p-r Ryniewicz i kierownik wydziału szkół średnich p. Fedorowicz.

— (b) Inspekcja policji powiatowej. Komisarz inspekcyjny Wojewódzkiej komendy policji p. Sztadler przeprowadził inspekcję komendy policji powiatu Wil.-Trockiego.

— Wyjazd 12 wyższych funkcjonariuszy P. P. do szkoły policyjnej w Warszawie. W dniu wczorajszym na skutek rozkazu komendy Okręgowego P. P. wyjechało do Warszawy 12 wyższych funkcjonariuszy do szkoły policyjnej. Między innymi wyjechali 2 komendanci powiatów Wileńsko - Trockiego i Święciańskiego.

Kurs w szkole policyjnej trwać będzie 6 miesięcy poczem wszyscy odkomenderowani powracają na swe stanowiska. (ab)

— Wystawa gołębi pocztowych. W dniach od 28.11 do 4.11.11 br. na skutek rozkazu Komdy Ob. War. zostaje otwarta wystawa gołębi pocztowych.

Wystawa mieścić się będzie w Domu oficera polskiego Mickiewicza 13. (ab)

— (b) Zmiana nomenklatury. W wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27—XII 1924 r. o reorganizacji komend okręgowych policji państwowej, ministerstwo spraw wewnętrznych wydało zarządzenie, dotyczące obecnej tytułacji wspomnianych urzędów.

W myśl tego zarządzenia, wobec przeniesienia urzędów pod nazwą «Ko-

mendy Okręgowo policji», wszelkie pisma kierowane do komendantów wojewódzkich (dawn. okręgowych) winny być adresowane „do komendanta Wojewódzkiego p. p. (w Wilnie)».

SAMORZĄDOWE

— (b) Apteka sejmiku Wil.-Trockiego. Sejmik powiatu Wil.-Trockiego zwrócił się do ministerstwa spraw Wewnętrznych o zezwolenie na uruchomienie przy szpitalu w N.-Wilejce własnej apteki.

— (b) Szczepienie ochronne. W Podzinnach gm. Niemczyskiej i Grodziu gm. Podbrzeskiej oraz najbliższej okolicy przylegającej do tych punktów przeprowadzone zostało podwójne ochronne szczepienie przeciwko płonicy wg. systemu dr. Gabczewskiego.

Jednocześnie z tym dowiadujemy się, że szerząca się w Piotrowskiej-tyfus została s tłumiona i obecnie epidemia nie zagraza już kłęską.

WOJSKOWA

— Post w wojsku. Komenda obozu warownego wydała rozkaz według którego dzień 17 lutego ma być dniem postu dla żołnierzy. W dniu tym zamiast mięsa wydane zostaną racje jarzynowe. [ab]

— (b) Uwadze poborowych rocznika 1905. Poborowi rocznika 1905 starający się o odroczenie terminu służby muszą do końca kwietnia złożyć w referacie wojskowym Urzędu p. Komisarza Rządu podania wraz z odnośnymi dokumentami, przyczem w interesie petentów należy pamiętać, że podania te powinny być składane jak najprędzej.

OPIEKA SPOŁECZNA I PRACA.

— (b) Bezrobocie rośnie. Stan bezrobocia w dniu 15 b. m. uległ pewnemu pogorszeniu, bowiem kiedy w dn. 10. bm. mieliśmy bezrobotnych zarejestrowanych w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy 5039, 15 mamy już 5183.

— Wyjazd robotników polskich na roboty polne do Kanady. Robotnicy chcący wyjechać do Kanady na roboty polne mogą przez urząd Pośrednictwa Pracy składać podania do Urzędu Emigracyjnego w Warszawie, który postara się u odnośnych władz o paszporty zagraniczne i pewne ulgi. Blizszych

informacji udziela Państw. Urząd Pośrednictwa Pracy. (ab)

SKOLNA.

[b] Zakład dla dzieci umysłowo upośledzonych. W ubiegłą sobotę w gabinecie i pod przewodnictwem naczelniczki wydziału pracy i opieki społecznej p. K. Jocz odbyła się konferencja celem omówienia sprawy zorganizowania w Olkieniach zakładu wychowawczego dla dzieci umysłowo upośledzonych.

Omalowano szeroko system nauki w tej szkole debatując jednocześnie nad tym, jakie typy umysłowo upośledzonych dzieci mają być przyjęte do szkoły.

Ustalono zasadnicze tezy. Obrady te posłużyły jako materiał wnioskodawcy do Ministerstwa Zdrowia.

W obradach wzięli udział lekarze: Janoska, Świdaczko, zastępca Włodzkiego inspektora zdrowia p. Szczerbiński i p. Kaczyńska kierowniczka szkoły tego typu (Mickiewicza 60).

[x] Z działalności opieki higieniczno-lekarskiej w szkołach powszechnych m. Wilna za m-c styczeń. W m-cu styczniu r. b. dokonano w szkołach powszechnych m. Wilna następujących czynności higieniczno-lekarskich.

Odwiedzono szkół powszechnych 45—ogólna liczba odwiedzin wynosi 133, p. z. częścinie na każdą szkołę przypada 3 odwiedzin. Badań indywidualnych—311, badań na jaglicę—7,211, wygłoszono pogadanek dla dzieci—42, zbiorowych konferencji z rodzicami odbyło—2, konferencji indywidualnych—12, do przychodni skierowano 811 dzieci. Stan czystości i schorzenia wśród dzieci: brudnych dzieci—2,026, zewszawi-

nych—1,204, ze świerzbą—10, inne choroby skóry—114, gruźlicę gruźlicy chłonnych stwierdzono u dwojga dzieci, gruźlicę płuc podejrzano u 8 dzieci, gruźlicę stwierdzono u 1-go dziecka, gruźlicy chłonne powiększone u 90 dzieci, choroby nosa u 17, uszu—18, wadę wzroku u 6 dzieci, odre—4, szkarlatynę u 2 dzieci.

Stan lokali szkolnych: Niedostateczną ciepłotę sal stwierdzono w szkole Nr. 61 i 18, podłogi brudne w szkole Nr. 3 i 42, zanieczyszczone ustępy stwierdzono w 12-stu szkołach. Prace higienistek: oprowadzono do kąpiei—311 dzieci, ostrzyżono w szkole—677 dzieci, obcięto paznokci u 991 dzieci, odwiedziło w domach—23 i zważono—387 dzieci.

Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej podaje do wiadomości iż kandydaci zapisani na kursa wieczorowe dla dorosłych winni się zgłosić we środę dnia 17 lutego 1926 r. o godzinie 6 1/2 wieczór do szkoły powszechnej przy ul. Królewskiej nr. 9.

AKADEMICKA.

Pożegnanie karnawału w Ognisku Akademickim. Dziś, dn. 16-go b. m., w Ognisku Akademickim z racji końca karnawału odbędzie się jeszcze jedna „wtorkówka” tańcująca. Przygrywać do tańców będzie smyczkowe trio. Początek ze względu na nadchodzącą środę po pielcówką nastąpi o godz. 8 m. 30. (Przedstawienia Szopki Akad. nie będzie). Wstęp za legitymacjami i zaproszeniami Bratniej Pomocy.

Sprawy Wyznaniowe. (b) Bractwo im. błogosławionych Cyryla i Metodego, Z inicjatywy archimandryty Filipa Morozowa ma wkrótce powstać w Wil-

nie polsko-rosyjskie towarzystwo t. z. Bractwo bł. Cyryla i Metodego. Projekt ten spotkał się z żywym zainteresowaniem tą sprawą duchowieństwa katolickiego, które myśli utworzenia bractwa popiera czynnie.

ROŻNE.

Depesza kondolucyjna. W związku z zgonem prymasa Polski J. E. ks. kardynała Dobroby przez syndykata dziennikarzy wileńskich p. Konstanty Bukowski wysłał depeszę kondolacyjną.

Konferencja w Wilnie posłów polskich wyjeżdżających do Rewla. Wycieczka posłów polskich wyjeżdżających do Rewla w dniu 18 b. m. w przeddzień zatrzyma się 2 dni w Wilnie celem odbycia konferencji w sprawach ekonomicznych Wileńszczyzny. [ab]

Przychodnia dla żydów. Związek lekarzy żydów postanowił zorganizować w Wilnie ambulatorium—przychodnię dla żydów.

W tym celu członkowie związku, którzy zgłosili swój akces do wstąpienia jako udziałowcy do tego interesu złożyli po 50 dolarów. Ambulatorium będzie się mieścić przy ul. Trockiej róg Niemieckiej.

Klub szachistów. Pan Komisarz Rządu zatwierdził statut klubu szachowego. Do zarządu klubu weszli panowie Kirsztajn, Siemicki i inni, Zarząd poszukuje lokalu.

Wysiedlenie do Rosji Sowieckiej. Dnia 12 bm. starostwo dziśnieńskie wysiedliło do Rosji Sowieckiej braci Macieja i Piotra Stuckich mieszkańców wódzkiej. Wymienieni zostali oddani władzom sowieckim koło strażnicy m. Dokszycze. (ab)

10 b. m. zostały wysiedlone do Rosji sow. Jadwiga i Malwina Andrusszewicz. Obie jako mieszkanki stałe

w Rosji sow. przebywały na naszym terenie na skutek zezwolenia władz polskich. Po ukończeniu terminu pobytu w Polsce zostały wysiedlone. Oddane władzom sowieckim nastąpiło koło strażnicy Prudnik. (ab)

B. Komenda XI-tego (Wileńskiego) okręgu P. O. W. wzywa wszystkich byłych członków tej organizacji o nadesłanie w jak najkrótszym czasie następujących danych: 1) imię i nazwisko, 2) pseudonim, 3) numer sekcji plutonu wzgl. kompanji, 4) szarża P. O. W., 5) pseudonim komendanta sekcji plutonu wzgl. kompanji. Powyższe dane potrzebne są do opracowania książki pamiątkowej P. O. W. w Wilnie za okres od 1915 do 1918 r.

Zadane dane należy nadsyłać pod następującym adresem: Eug. Doba-czewski, Wilno ul. Montwilowska 16

Przypomnienie. Rozbrzmiewają jeszcze dźwięki karnawałowych zabaw, a już staje w myśli poważna chwila gdy z wtoru zapustnego na środę o północy dzwony kościelne obwieszą miastu że się zakończył czas wesolych zabaw, a rozpoczął okres poważnych uczuć i refleksyj.

Ufamy że w każdej polskiej i katolickiej duszy zbudzi się głos wewnętrzny nawołujący wedle tradycji uświęconej wiekami do zastanowienia się do nakuza Kościoła i zaprzestania tańców w okresie wielkiego postu.

Katolicki Związek Polek.

Ż ŻYCIA STOWARZYSZEŃ

Z życia Dowborczyków. Zarząd Okręgu Wileńskiego Stowarzyszenia Dowborczyków, niniejszym powiadamia, że dekoracja osób, którym zostały nadane historyczne odznaki Polskiej Ligi Wojennej Walki Czynnej, za tajną pracę wojskową,

która zmierzała w czasie wielkiej wojny do wyzwolenia Niepodległości Polski, przez organizowanie wojska polskiego na Wschodzie, oraz wręczenie dyplomów na prawo noszenia takich dyplomów, odbędzie się, w niedzielę dn. 7 marca rb. o godz. 12 w pol. w lokalu tow. gimnast. «Sokół» przy ul. Wileńskiej pod. nr. 10 Lista osób, którym została nadana odznaka PLW WCz., umieszczona w gazecie «Sowo» nr. 36 z dn. 14—15 r. b.

(b) Tydzień ucznia. 18 b. m. w lokalu przy ul. Mickiewicza 33 m. 6 odbędzie się zebranie organizacyjne komitetu tygodnia ucznia celem omówienia spraw organizacyjnych i spraw opieki szkolnej. Początek o godz. 7 m. 30.

Wiadomość te podajemy z współczuciem ufnym, że komitet opieki szkolnej nie zaniebada tak ważnej sprawy, jak opieka nad młodzieżą szkół średnich po za szkołą. Może nareszcie, wracając późno nieraz do domu nie będziemy napotykali uczniów i uczennic defilujących grupkami lub parami po ulicach miasta.

ZABAWY

Ostatnie przedstawienia «Szopki Akademickiej». Dziś we wtorek przedstawienie «Szopki» o godz. 5-jej ppłd. — we środę przedstawienia nie będzie a następnie — we czwartek, piątek, sobotę i niedzielę normalnie o godz. 8-jej wiecz. w lokalu Ogniska Akad. ul. Wielka 24.

Pożegnanie karnawału. Dziś w salach George'a podwieczorem—pożegnanie karnawału—urządzone przez Komitet Domu Św. Antoniego. Początek o g. 6-tej, koniec punktualnie o 12-tej. Bilety za rekomendacją gospodyń — 3 zł. Wejście na galerję—1 zł.

TEATR I MUZYKA.

Reduta w teatrze na Pohulance gra dzisiaj we wtorek po raz jedenasty komedję M. Baucklego «Dom otwarty». Jutro w środę popielcową dram. St. Wyspiańskiego «Wyzwolenie» po raz dziesiąty. We czwartek, wchodzi na repertuar Reduty dramat trzyaktowy St. Zeromskiego—«Turon».

Bilety sprzedaje do przedcena każdego przedstawienia biuro «Orbis» ul. Mickiewicza 11 od 9 — 4,30 w dni powszednie i od 10—12,30 w niedzielę oraz Kasza Teatru od 11—2 i od 5—8 w dniu przedstawienia.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

Samobójstwo. Dn 14 b. m. o g. 17 w pokoju, zajmowanym przez por. 3 p. a. p. Jana Kuleckiego (Finna 9), wystąpił z rewolwera—pobawił się życia 25-letnia Eugenja Kuzupalowa, której miejsce zamieszkania narażenie nie ustalono. Przynajmniej samobójstwa narażenie nieznana. Trupa zabezpieczono. Dochodzenie w toku.

Pozar. W maj. Dzedzinka gm. Drujskiej wskutek wadliwego zabudowania komina spałił się dom i siodła osadnika wojakowskiego. Straty wynoszą 1000 zł.

Na gorącym uczynku. Dn. 13 bm. został zatrzymany na gorącym uczynku kradzieży w mieszkaniu kpt. Sokala (Kalwaryjska 8) znany złodziej zawodowy Chackiel Urkiński, który pod pozorem żebrani przegladat mieszkanie zamożniejszych obywateli, a następnie okradat ich. W chwili aresztowania przy Urkińskim znaleziono 13 sztuk różnych wyrobów oraz tom. Tenże Urkiński został poznany przez postkoonowanych jako sprawca kradzieży dokonanej w dn. 23 grudnia r. ub. u Landsberga przy ul. Kalwaryjskiej 6 i w dn. 8 bm. u rotm. 23 p. ul. Sieckiewicza przy ul. Artyleryjskiej 1.

Final karjery Błofa. Dn. 14 b. m. został zatrzymany zawodowy złodziej mieszkaniowy Lejba Błofaro karany kilkakrotnie za kradzieże, który dokonał kradzieży przy ul. Luwarskiej 9 na szkodę Piotra Kosinińskiego.

Fatalny upadek. We wsi Kaczmerki gm. Michałowskiej wskutek upadnięcia i uderzenia się głową nagle zmarł 18-letni Józef Lipiński.

Sympatyczny partnerzy. A. Mickinkowi (Turkielecka 28) podczas gry w karty w restauracji Pietrowa (Ostrobramska 22) skradziono 1000 zł. gotówką. Sprawców kradzieży W. Kalata i Mieczysława Domańskiego zatrzymano.

Miejski Kinematograf „Świat zaginiony” dramat w 10 aktach. Niezwykły twórczości arcydzieło techniki filmowej według scenarjusza Conan Doyle’a. Kasa czynna: w Niedzielę od g. 2 do g. 10 w. w powszednie dni od g. 3 do g. 10 w. Początek seansów od g. 2 m. 30 w powszednie dni od g. 3 m. 30. CENA BILETÓW: Parter 60 ct. Amfiteatr i balkon 25 gr.

Kino Kameralne „Polonja” i „Cud Wilków”. Wielkie święto francuskiej twórczości filmowej. Genjalne arcydzieło sztuki kinematograficznej. Majestatyczny dramat w 10 akt. (całość). Początek o g. 4, 6, 8 i 10 wiecz. Wejście na początku seansów, Dla młodzieży dozwolona.

Kino-Teatr „Helios” i „Iwonka”. Wielkie Święto sztuki Polskiej. Erotyczny dramat współczesny w 2 ser. 10 akt. razem w głośnej powieści Juliusza Germana. W rolach głównych JADWIGA SMOSARSKA i JÓZEF WĘGRZYŃ. Łaskawy współudział 1-go pułku Szwoleżerów i Marynarci wojennej. Rzecz dzieje się w Warszawie, Lwowie, Gdyni, Orłowie i na Helu. Bilety honorowe nie ważne.

PRZETARG. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Franciszek Legiecki, w m. Wilnie przy ul. Wileńskiej Nr. 28, m. 5 zamieszkający zgodnie z art. 1030 Ust. Post. Cyw., podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 23 lutego 1926 r. o g. 10 ej rano w Wilnie, przy ul. Staro-Szlachetnej Nr. 9 — odbędzie się sprzedaż z licytacji należących do T-wa «Garwod» majątku ruchomego, składającego się z aparatu rektyfikacyjnego i 4-ch zbiorników, oszacowanego na sum, zł. 900.

Obwieszczenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie, Franciszek Legiecki, w m. Wilnie przy ul. Wileńskiej Nr. 28, m. 5 zamieszkający zgodnie z art. 1030 Ust. Post. Cyw., podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 23 lutego 1926 r. o g. 10 ej rano w Wilnie, przy ul. Staro-Szlachetnej Nr. 9 — odbędzie się sprzedaż z licytacji należących do T-wa «Garwod» majątku ruchomego, składającego się z aparatu rektyfikacyjnego i 4-ch zbiorników, oszacowanego na sum, zł. 900. Komornik Sądowy F. Legiecki. W.Z.P. Nr. 50 dn. 7-XI-25 r.

SPÓŁDZIELNIA ROLNA KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIANK. ZAWALNA 1 telef 1 — 47; BOCZNICY KOLEJOW telef. 4 — 62. SPRZEDAJE: KARTOFLE, OTREBY pszenne i żytnie, OWIES, ŻYTO, PSZENICĘ, JĘCZMIEN. WAGONOWO I NA WORKI LOCO SKEAD od 160 kl. Z DOSTAWĄ DO DOMU. NAJTANIEJ—GDYŻ WPROST OD PRODUCENTÓW.

„Klawiol”. WYROBU FAB. CHEM. FARM. AP. KOWALSK. W WARSZAWIE. W.Z.P. Nr. 50 dn. 7-XI-25 r.

„M. GORDON” ul. Niemiecka 26. Wyprzedaż resztek tylko dziś. Ceny wyjątkowo niskie.

PRZETARG. Wydział Powiatowy Sejmiku Dziśnieńskiego (począł Gębokie) ogłasza przetarg na roboty budowy szkoły 7-klasowej w Dokszycach i Parafjanowie. Ubiegający winien złożyć do dnia 24 lutego r. b. do godziny 12-jej rano do Biura Wydziału Powiatowego Sejmiku Dziśnieńskiego w Gębokieм ofertę w zabezpieczonej kopercie z napisem «Oferta na roboty budowy szkoły 7-klasowej w Dokszycach, względnie w Parafjanowie», stosownie i obowiązkowo do wzoru i warunków, które są do przejrzania w godzinach urzędowych w Wydziale Powiatowym. Warunki te muszą być podpisane przed przetargiem. Każdy oferent ma przedłożyć ponadto Wydziałowi Powiatowemu przed przetargiem odpis wyciągu rejestru handlowego, jako też okazać świadectwo przemysłowe. Wadum w wysokości 5 proc. od zaofiarowanej sumy należy wnieść do Kasy Wydziału Powiatowego. Wydział Powiatowy zastrzega sobie prawo dodatkowego ustnego przetargu i wyboru oferenta. (—) M. Staniszewski. Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta.

Uwaga. Najtańszym opalem jest Węgiel. Węgiel najlepszego gatunku do jednej tony z dostawą polecą M. DEULL Jagiellońska 3 m. 6 telefon 811. Akuszerka W. Smiałowska przyjmuje od 900z. do 19. Mickiewicza 46, m. 6. POTRZEBNY jeden duży lub dwa małe POKOJE. Bez mebli, przy rodzinie, w centrum miasta, na parterze lub pierwszym piętrze. Oferty dla Cz. J. przyjmujże Adm. «SŁOWA». POTRZEBNE od 1 marca mieszk. kawie z 3-ech pokoi z kuchnią na Art. tokiu lub w śródmieściu. Oferty uprasza się składać w Adm. niestr. «Słowa» dla N. K.

TYGODNIK COMOEDIA. pod redakcją Stanisława Grudzińskiego. Kierownik Literacki Stefan K. Gack. Poświęcony Sztuce: Teatr, Kino, Muzyka, Literatura, Plastyka, Architektura, Mody, Sport, Finanse, Społeczeństwo. „COMOEDIA” jest wszechstronnym odbiciem życia artysty cznego naszego kraju i zagranicy. Prenumerata kwartalna wraz z przesyłką — Zł. 6.00 „ półroczna ” — Zł. 10.00 „ roczna ” — Zł. 18.00 Numer pojedynczy 60 gr. Numer okazowy wysyłamy na żądanie bezpłatnie. Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Hoża 18, Tel. 139—60, 518—12.

DRUKARNIA „WYDAWNICTWO WILEŃSKIE”. Kwaszelna 23. (M.-Stefańska). Egz. od 1906 r. DRUKARNIA OFICIE ZAOPATRZONA W MASZYNY DO SKŁADANIA I DRUKARSKIE NAKŁADNIE NOWNSZEGO TYPU ROTACYJNE. PRZYJMUJE WSZELKIE DRUKARSKIE ROBOTY WE WSZYSTKICH JEZYKACH EUROPEJSKICH CENY UMIARKOWANE.

MORALNE «JA». Swiatowej sławy psychografolog Szyller-Skolnik opowie Ci, kim jesteś, kim być możesz? Nadeślij charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby, zako komunikuj: imię, rok, miesiąc urodzenia. Otrzymaasz szczegółową analizę charakteru, okieślenie zaleń, wad, zdolności, przeznaczenie. Analizę wysyłam po otrzymaniu 5 zł. Osobiście przyjmuję od 12 — 7. Protokóły, odczyty, podziękowania najwybitniejszym osobom stolicy. Warszawa, Psycno-Gratologii Szyller-Skolnik, Piękna 25—3. Lokal do wynajęcia: podkantor, skład, piekarnię, ul. Zamkowa 4. Dr. MED. A. Mańkowski choroby skórne weneryczne. Ordynuje od 5 — 7. 3-go maja 15. W.Z.P. Nr. 48. 2 pokoje (syf i stoł.) stonczne, świeżo odremont do wynajęcia z całkow. umeblowaniem. Mickiewicza 44, m. 22. MEBLE najtaniej nabyć można w Domu Handl. H. Sikorski-Ska Zawalna Nr. 30.